

PACIOLI

FLASH

• Kadastraal inkomen: revalorisatiecoëfficiënten

Elk jaar wordt de revalorisatiecoëfficiënt vastgelegd waarmee men rekening moet houden om het deel van de onroerende inkomsten te bepalen dat geherkwalificeerd moet worden als vergoeding voor bedrijfsleiders (wanneer deze laatste een gebouw ter beschikking stelt van de vennootschap).

Aanslagjaar	Revalorisatiecoëfficiënt
2006	3.50
2005	3.45
2004	3.39
2003	3.35
2002	3.26

• 2 nieuwe BIBF seminaries in september 2005 : snel inschrijven is de boodschap !!!

- Vrijdag 16/09/2005: ter gelegenheid van de uitreiking van de BIBF prijzen en diploma's aan de nieuwe leden, organiseert het BIBF een gratis seminarie over "detectie van fraude- & witswasmecanismen".
- Woensdag 21/09/2005: in samenwerking met de Minister van Middenstand, het IBR en het IAB organiseert het BIBF een seminarie over "de nieuwe economische en fiscale context bij overdracht van ondernemingen".

De inschrijvingsmodaliteiten en het programma voor beide seminaries vindt U op de homepage van www.bibf.be. Het aantal plaatsen is beperkt !

• Boetes voor laattijdige neerlegging jaarrekeningen NBB

De nieuwe maatregelen die de regering terzake nam, op initiatief van Minister Verwilghen, kan U consulteren via www.bibf.be.

Afgiftekantor 2800 Mechelen 1 • Tweemaandelijkse • NL : P309340

Kleine vennootschappen en kleine groepen: nieuwe criteria

Het Koninklijk Besluit van 25 mei 2005 (B.S. 07/06/2005) verhoogt de drempels die bepalen wat in het Wetboek van vennootschappen beschouwd wordt als "kleine" vennootschap en "kleine" groep. De drempels worden aldus afgestemd op een richtlijn van de Raad van de EU, dd. 13 mei 2003.

In enkele bepalingen van het Wetboek van vennootschappen wordt verwezen naar de definitie van kleine vennootschap en kleine groep. De fiscale wetgeving heeft onlangs ook gerefereerd naar dit begrip.

De criteria en de berekeningswijze ervan, die aan de basis liggen van de definitie, zijn terug te vinden in de artikelen 15 en 16 van het Wetboek van vennootschappen. De verhoogde drempels zijn van toepassing op de vanaf 31 december 2004 afgesloten jaarrekeningen.

1. De kleine vennootschap

1.1. Wat is een kleine vennootschap?

Kleine vennootschappen zijn deze vennootschappen met rechtspersoonlijkheid die, voor het laatst afgesloten boekjaar, niet meer dan één van de volgende criteria overschrijden:

- jaargemiddelde van het personeelsbestand: 50
- jaaromzet, exclusief BTW: 7 300 000 euro
- balanstotaal: 3 650 000 euro

tenzij het jaargemiddelde van het personeelsbestand meer dan 100 bedraagt.

Volgens de laatste zinsnede kan een vennootschap met meer dan honderd personeelsleden nooit klein zijn; zij is verplicht een ondernemingsraad op te richten en hiervoor gelden alle bepalingen van de grote vennootschappen.

Let wel! De kleine vennootschap mag niet worden verward met de kleine onderneming als bepaald door de wet van 17 juli 1975 op de boekhouding van de ondernemingen. Door deze laatste wordt enkel gedefinieerd welke ondernemingen een vereenvoudigde boekhouding mogen voeren in de plaats van een volledige.

1.2. Op welk tijdstip worden de criteria vastgesteld?

De cijfers die in aanmerking komen zijn die van het laatst afgesloten boekjaar.

I N H O U D

• Flash	1
• Kleine vennootschappen en kleine groepen: nieuwe criteria	1
• De volledige decumulatie van de inkomsten van de echtgenoten	4
• Seminaries	9
• Contact	10

Voorbeeld: volgens de cijfers van de jaarrekening over 2004 overschrijdt de vennootschap, voor de eerste maal, meer dan één van de drempels. Zij is groot in 2005 (zie echter hierna de overstapregeling onder 1.5.)

Voor startende ondernemingen worden de cijfers van de criteria bij het begin van het eerste boekjaar te goeder trouw geschat. Heeft het boekjaar een duur van minder of meer dan twaalf maanden, dan wordt de drempel van het omzetcijfer van 7 300 000 euro omgezet in verhouding van de duur van het verkorte of verlengde boekjaar tot twaalf maanden.

1.3. Wat betekenen de criteria inhoudelijk?

Personeelsbestand: het gaat hier uitsluitend om personeel dat verbonden is met een arbeidsovereenkomst of een stageovereenkomst en ingeschreven in het personeelsregister.

Het is het gemiddelde aantal werknemers, uitgedrukt in voltijdse equivalenten.

Jaaromzet: onder omzet wordt verstaan het bedrag van de verkoop van goederen en de levering van diensten aan derden, in het kader van de gewone bedrijfsuitoefening van de vennootschap, onder aftrek van de op de verkoopprijs in de handel toegestane kortingen; dit bedrag omvat niet de BTW noch enige andere rechtstreeks met de omzet verbonden belasting.

Balanstotaal: het balanstotaal is de totale boekwaarde van de activa (of van de passiva van de balans, opgesteld volgens de waarderingsregels bepaald in het Koninklijk Besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen.

1.4. Welke gevolgen heeft de definitie van kleine vennootschap?

Er zijn vier artikelen van het Wetboek van vennootschappen waar bepaald wordt dat kleine vennootschappen ofwel onderworpen zijn aan een andere (gunstigere) regel dan de grote vennootschappen, ofwel helemaal niet zijn onderworpen aan een verplichting van de grote vennootschappen.

- artikel 93 W.Venn.: de kleine vennootschappen kunnen hun jaarrekeningen opmaken volgens een verkort schema;
- artikel 94 W.Venn.: de kleine vennootschap is niet verplicht een jaarverslag op te stellen;
- artikel 99 W.Venn.: is een logisch gevolg van artikel 94 W.Venn. en bepaalt dat de kleine vennootschap niet verplicht is een jaarverslag openbaar te maken;
- artikel 141 – 2° W.Venn.: de kleine vennootschappen zijn niet verplicht een commissaris te benoemen, tenzij speciale bepalingen.

Voor de bepalingen met betrekking tot het jaarrekeningschema en het jaarverslag geldt dezelfde berekeningswijze. Ze worden hierna samen besproken. Voor de benoeming van een commissaris is de toepassing niet zo eenvoudig. Ze wordt dan ook afzonderlijk besproken (zie 1.6.).

1.5. Welke modaliteiten voorziet het Wetboek van vennootschappen in verband met het jaarrekeningschema en het jaarverslag?

Hoe gebeurt de overstap van klein naar groot of omgekeerd?

Het Wetboek van vennootschappen voorziet in een overstapregeling waardoor een zekere continuïteit wordt bekomen in de toestand van de vennootschap.

“Van klein naar groot”

Als de vennootschap het vorige boekjaar de criteria niet overschreed, dan wordt ze voor het lopende boekjaar als kleine vennootschap aangezien, ook al voldoet ze voor dat boekjaar niet langer aan de criteria daartoe vereist.

B.V. eind boekjaar 1 was de vennootschap klein. Eind boekjaar 2 overschrijdt ze meer dan één van de criteria. Ze wordt groot. Toch mag ze voor het boekjaar 2 het verkort schema gebruiken voor haar jaarrekening en moet ze nog geen jaarverslag opstellen noch neerleggen. Vanaf boekjaar 3 gebruikt zij het volledig schema en stelt een jaarverslag op dat ze neerlegt.

“Van groot naar klein”

Als een vennootschap het vorige boekjaar de criteria overschreed, dan wordt ze voor het lopende boekjaar niet als een kleine vennootschap aangezien, ook al voldoet ze voor dit boekjaar aan de criteria daartoe vereist.

B.V. eind boekjaar 1 was de vennootschap groot. Eind boekjaar 2 overschrijdt ze niet meer dan één van de criteria. Ze wordt klein. Toch moet ze voor boekjaar 2 het volledig jaarrekeningschema gebruiken en moet ze nog een jaarverslag opstellen en neerleggen.

Vanaf boekjaar 3 kan de vennootschap het verkort schema gebruiken en moet ze geen jaarverslag meer opstellen noch neerleggen.

Let wel! Wanneer de bedragen van de criteria door een Koninklijk Besluit worden aangepast, zoals dat nu het geval is geweest, dan voorziet dat besluit meestal in de niet toepassing van de uiteengezette overstapregeling. Dat is nu ook het geval voor het Koninklijk Besluit van 25 mei 2005. Voor de toepassing ervan verwijzen wij naar punt 4 hieronder.

Hoe worden de criteria berekend?

Als de vennootschap met één of meer andere vennootschappen verbonden is in de zin van het Wetboek van vennootschappen, worden de criteria inzake omzet en balanstotaal berekend op geconsolideerde basis. Dat betekent dat intra-groep verrichtingen eerst geëlimineerd worden en nadien opgeteld.

Het gemiddeld aantal personeelsleden is de optelling van het jaarlijks gemiddeld tewerkgesteld personeel van de betrokken vennootschappen.

Voorbeeld: vennootschappen A en B zijn verbonden. In de omzet van A zit voor 1 000 000 € verkoop aan B. In de balans van A verschijnt een vordering op B van 250 000 € die in de balans van B in de schulden is opgenomen.

Criteria	A	B	Consolidatie	Geconsolideerd
Omzet	6 000 000	3 000 000	(1 000 000)	8 000 000
Balanstotaal	2 000 000	1 250 000	(250 000)	3 000 000
Personeel	40	20		60

Gevolgen van de berekeningswijze op geconsolideerde basis: afzonderlijk beschouwd overschrijden A en B geen enkel van de gestelde criteria, maar omdat ze verbonden zijn, gelden de geconsolideerde cijfers van de laatste kolom, waaruit blijkt dat ze samen meer dan één van de criteria overschrijden (omzet en personeel), dus

A en B gebruiken het volledig jaarrekeningschema

A en B stellen een jaarverslag op en maken het openbaar.

1.6. Welke bepalingen van het Wetboek van vennootschappen hebben betrekking op de commissarisplicht?

De bepaling die de benoeming van een commissaris regelt is terug te vinden in het artikel 141 Wetboek van vennootschappen. Daarin wordt ten eerste bepaald dat de kleine vennootschappen vrijgesteld zijn van de commissarisplicht. Nadien volgt een bijzondere berekeningswijze.

De overstapregeling is niet dezelfde als deze van het jaarrekeningschema en voor het jaarverslag.

Hoe wordt de overstapregeling voor de commissarisplicht bepaald?

Een kleine vennootschap die groot wordt, wordt niettemin nog een boekjaar als klein beschouwd. Een grote vennootschap die klein wordt,

wordt nog een boekjaar als groot beschouwd. Dit is de algemene regel. Voor de interpretatie van deze regeling steunen wij op een uitgave van het Instituut der Bedrijfsrevisoren " De vennootschap en haar commissaris (IBR 2004, p. 17).

Een kleine vennootschap wordt groot

Stel dat de vennootschap tijdens de boekjaren 1,2 en 3 de criteria niet overschrijdt; tegen einde boekjaar 4 overschrijdt ze de criteria. Voor de boekjaren 3 en 4 wordt de vennootschap als klein beschouwd, omdat ze twee opeenvolgende jaren als klein wordt beschouwd. Ze wordt als groot beschouwd vanaf boekjaar 5. In de praktijk zal men overgaan tot de benoeming van een commissaris bij de gewone algemene vergadering gehouden tijdens boekjaar 5, over boekjaar 4.

Een grote vennootschap wordt klein

Stel dat de vennootschap tijdens de boekjaren 1,2 en 3 de criteria overschrijdt. Ze heeft een commissaris benoemd. Einde boekjaar 4 overschrijdt ze de criteria niet meer. Voor de boekjaren 3 en 4 wordt de vennootschap als groot beschouwd. Ze wordt als klein beschouwd vanaf het boekjaar 5.

Mag ze dan haar commissaris om wettige redenen ontslaan op grond van artikel 135 van het Wetboek van vennootschappen? Hierop moet ontkennend worden geantwoord: het feit dat de vennootschap niet meer voldoet aan de criteria die een vennootschap verplichten een commissaris te benoemen, kan niet worden beschouwd als een wettige reden tot ontslag (arrest Hof van Beroep Luik, 23 november 1989; J.L.M.B., 1990, 803). De commissaris zal dus zijn mandaat moeten uitvoeren.

Hoe is de berekeningswijze van de criteria vastgesteld voor de commissarisplicht?

Voor de toepassing van de commissarisplicht wordt iedere vennootschap afzonderlijk beschouwd. Dat betekent dat de berekeningswijze niet op geconsolideerde basis wordt gedaan, zoals dat het geval is voor het gebruik van het jaarrekeningschema en het opstellen van het jaarverslag.

Voorbeeld : A, B en C zijn verbonden maar maken geen deel uit van een groep die consolideert.

Criteria	A	B	C
Omzet	75 000 000	5 650 000	2 500 000
Balanstotaal	15 000 000	3 500 000	2 750 000
Personeel	60	45	20

Gevolgen van de individuele berekening: A overschrijdt afzonderlijk drie criteria en benoemt derhalve een commissaris. B en C overschrijden afzonderlijk niet meer dan één van de drie criteria en bijgevolg benoemen zij geen commissaris.

Op deze regel van afzonderlijke berekening van de criteria zijn drie uitzonderingen voorzien door het Wetboek van vennootschappen. Deze regel geldt niet (dus wel de geconsolideerde basis) voor:

1 vennootschappen die deel uitmaken van een groep die gehouden is een geconsolideerde jaarrekening op te stellen en te publiceren (zie verder onder nr 2);

voorbeeld: A is een moedervenootschap die consolidatieplicht heeft. B en C zijn dochtervennootschappen van A

Criteria	A	B	C
Omzet	30 000 000	4 000 000	1 000 000
Balanstotaal	10 000 000	2 000 000	500 000
Personeel	300	40	10

Gevolg van de uitzonderingsregel van berekening op geconsolideerde basis omdat A, B en C deel uitmaken van een groep die consolideert: A benoemt een commissaris, zelf op afzonderlijke basis (zie hierbo-

ven); B en C benoemen een commissaris omdat ze op geconsolideerde basis meer dan één van de criteria overschrijden.

Let wel! Deze regel wordt steeds toegepast ongeacht of de vennootschap die consolideert een vennootschap naar Belgisch recht is dan wel naar buitenlands recht.

2 portefeuillemaatschappijen;

3 vennootschappen waarvan de effecten zijn opgenomen in de officiële notering van een effectenbeurs.

2. De kleine groep

2.1. Wat is een kleine groep?

Een vennootschap samen met haar dochtervennootschappen, of vennootschappen die samen een consortium uitmaken, worden geacht een kleine groep te vormen, indien deze vennootschappen samen, op geconsolideerde basis, niet meer dan één van de volgende criteria overschrijden:

- jaaromzet, exclusief BTW: 29 200 000 euro
- balanstotaal: 14 600 000 euro;
- jaargemiddelde van het personeelsbestand: 250

2.2. Op welk tijdstip worden de criteria vastgesteld?

De criteria worden getoetst op de datum van afsluiting van de jaarrekening van de consoliderende vennootschap, op basis van de laatste opgestelde jaarrekeningen van de te consolideren vennootschappen; pas als twee jaar lang de criteria worden overschreden, heeft zulks uitwerking.

Deze regel verplicht dus de consoliderende vennootschap om een simulatie te doen van consolidatie om te weten of ze de criteria overschrijdt.

2.3. Wat betekenen de criteria inhoudelijk?

Personeelsbestand: de definitie is dezelfde als deze beschreven voor de vennootschappen. De cijfers van de te consolideren vennootschappen worden eenvoudigweg opgeteld.

Jaaromzet en balanstotaal: deze cijfers worden bekomen door alle jaarrekeningen van de vennootschappen die in de consolidatie worden opgenomen, te behandelen zoals bepaald in Hoofdstuk IV van het Koninklijk Besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen. In het kort betekent dit dat alle intra-groep verrichtingen worden geëlimineerd en dat de deelnemingen worden gecompenseerd met het eigen vermogen dat ze vertegenwoordigen. Zoals reeds gezegd hierboven onder 2.2. moet dus eerst een simulatie van consolidatie worden uitgevoerd om te weten welke criteria moeten berekend worden.

2.4. Welke gevolgen heeft de definitie van kleine groep?

Elke vennootschap wordt vrijgesteld van de verplichting om een geconsolideerde jaarrekening en jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening op te stellen wanneer ze deel uitmaakt van een kleine groep.

2.5. Is er voor de kleine groep een overstapregeling voorzien en hoe worden de criteria berekend?

De uitwerking van het overschrijden van meer dan één van de criteria heeft slechts uitwerking indien de overschrijding twee opeenvolgende boekjaren duurt.

B.V. boekjaar 1 is de groep klein; boekjaren 2 en 3 overschrijdt de groep meer dan één van de criteria; slechts in boekjaar 4 moet tot consolidatie overgegaan worden.

Voor wat de berekeningswijze van de criteria betreft: deze is impliciet geconsolideerd, maar technisch gezien gaat dit veel verder dan de geconsolideerde basis voor de berekening van vennootschappen.

3. De kleine vennootschappen en de afschrijvingsregeling

Door de wet van 24 december 2002 werd een dubbele wijziging aangebracht aan het stelsel van afschrijvingen:

Afschrijvingen pro rata temporis

In het boekjaar waarin activa zijn verkregen of tot stand gebracht, mag niet meer afgeschreven worden voor een volledig boekjaar. De eerste afschrijvingsannuïteit is beperkt in functie van de datum van de aanschaffing. De berekening moet per dag gebeuren. Deze regel is van toepassing op alle afschrijfbaar bestanddelen, ongeacht de afschrijvingsmethode die wordt toegepast.

Afschrijvingen op bijkomende postens

De afschrijvingen op bijkomende kosten mogen niet meer naar goeddunken worden afgeschreven, maar moeten op dezelfde wijze worden afgeschreven als de hoofdsom van de aankoop. Deze regeling is ook van toepassing op alle afschrijfbaar bestanddelen en alle afschrijvingsmethoden.

Uitzondering voor de KMO-vennootschappen

De wet van 24 december 2002 heeft de KMO's vrijgesteld van deze nieuwe regeling inzake afschrijvingen. Als KMO werd beschouwd de vennootschappen die voldoen aan de voorwaarden om te genieten van het verlaagd tarief van de vennootschapsbelasting. Deze definitie werd echter vernietigd door het Arbitragehof en veranderd: de kleine onderneming is nu deze die voldoet aan de criteria van artikel 15 §1 van het Wetboek van vennootschappen, te weten de criteria als hierboven beschreven onder nummer 1.1.

4. Vanaf wanneer zijn de verhogingen van de criteria van toepassing?

De nieuwe verhoogde bedragen van omzetcijfer en balanstotaal zijn van toepassing op de vanaf 31 december 2004 afgesloten jaarrekeningen (art. 4 K.B. van 25 mei 2005).

Dit komt dus neer op een retroactieve inwerkingtreding.

Voor wat de uitvoering van deze verhogingen betreft is de overstapregeling, besproken onder 1.5. en 1.6. hierboven, voor één maal niet van toepassing op de opstelling en de openbaarmaking van de jaarrekeningen

die de ondernemingen afsluiten vanaf 31 december 2004. Voor die afsluiting wordt enkel rekening gehouden met de verhoogde bedragen (art. 5 K.B. van 25 mei 2005).

Wat heeft deze eenmalige opheffing van de overstapregeling als gevolgen?

4.1. Voor de startende vennootschappen vanaf 31 december 2004 heeft dat als gevolg dat de schatting van de bedragen gebeurt op basis van de nieuwe criteria (art. 15 § 2 eerste alinea W.Venn.).

4.2. Voor de vennootschap die klein was en overstapt naar groot (art. 15 § 2 tweede alinea W.Venn.) zijn volgende hypothesen mogelijk:

a) eind 2003 was een vennootschap klein volgens de vorige criteria en eind 2004 blijft ze klein volgens de nieuwe criteria (stabile toestand): deze vennootschap blijft klein, blijft het verkort jaarrekeningschema gebruiken, stelt geen jaarverslag op en benoemt geen commissaris.

b) eind 2003 was de vennootschap klein volgens de vorige criteria en eind 2004 wordt ze groot (door groei) volgens de nieuwe criteria: hier geldt de gewone overstapregeling omdat de drempels niet werden overschreden door de verhoging van de criteria, maar door de verhoogde activiteit.

4.3. Voor de vennootschap die groot was en overstapt naar klein (art. 15 § 2 derde alinea W.Venn.) zijn volgende hypothesen mogelijk:

a) eind 2003 was een vennootschap groot volgens de vorige criteria en eind 2004 blijft ze groot volgens de nieuwe criteria: de vennootschap blijft groot

b) eind 2003 was een vennootschap groot volgens de vorige criteria en eind 2004 wordt ze klein volgens de nieuwe criteria (ze situeert zich tussen de twee drempels): de vennootschap wordt onmiddellijk klein, voor 2004 gebruikt ze het verkort jaarrekeningschema en stelt geen jaarverslag op; indien ze een commissaris had benoemd, dan beëindigt die zijn mandaat.

Opmerking: door de retroactieve inwerkingtreding zullen heel wat vennootschappen hun jaarrekening reeds neergelegd hebben vóór de verschijningsdatum van het K.B. (7 juni 2005) en dit op basis van de vorige criteria. Gelet op wat voorafgaat kan dat geen probleem doen rijzen en is er geen reden om een verbeterde jaarrekening neer te leggen.

Michel vander Linden
Ere -bedrijfsrevisor

De volledige decumulatie van de inkomsten van de echtgenoten

1. Inleiding

1.- Sinds de afschaffing van de per soort inkomen aangeslagen belasting in 1962, werd op het geheel van de samengevoegde inkomsten van de echtgenoten één enkele belasting gevestigd. Het leek normaal een echtpaar dat over grotere beschikbare inkomsten beschikte dan een alleenstaande meer te belasten omdat het verhoudingsgewijs minder geld uitgaf dan laatstgenoemde voor voeding en huisvesting. Hoewel het Hof van Cassatie en het Europese Hof voor de Rechten van de Mens van oordeel waren dat de volledige cumulatieve geen afbreuk deed aan de vrijheid van het huwelijk, moest de politieke overheid wel reageren. Het systeem werd op heel brede schaal bekritiseerd en de alternatieve vormen van samenleven brachten reële verschillen van behandeling aan het licht die onaanvaardbaar waren (cf. Th. LAMBERT, *Mariage et fiscalité*, Kluwer, Brussel, 2000, p. 35).

De wet van 7 december 1988 houdende hervorming van de inkomstenbelasting en wijziging van de met het zegel gelijkgestelde taken (B.S. van 16 december 1988) voerde vanaf het aanslagjaar 1990 een gedeeltelijke decumulatie in: voor de twee echtgenoten werd altijd één enkele aanslag gevestigd en hun inkomsten werden samengevoegd, behalve wat de beroepsinkomsten betreft van de echtgenoot met de laagste beroepsinkomsten (cf. vroeger artikel 126 van het W.I.B./92).

De hervorming van de personenbelasting, waartoe het initiatief werd genomen door de wet van 10 augustus 2001 (B.S. van 20 september 2001), berustte op 4 grote krachtlijnen: de vermindering van de belastingdruk op de inkomsten van arbeid; de invoering van maatregelen die gunstig waren voor het gezin; de instelling van bepalingen die de neutraliteit van het belastingstelsel garandeerden ten opzichte van de levens-

keuzen en de duurzame ontwikkeling. De Regering heeft toen een beleid willen invoeren dat beoogde dat de personenbelasting nog meer eerbied had voor het beginsel van de gelijke behandeling tussen mannen en vrouwen. Bijgevolg voorzag de wet van 10 augustus 2001 in het principe van de volledige decumulatie van de inkomsten vanaf het aanslagjaar 2005.

De Administratie, die zich er rekenschap van gaf dat de regels betreffende de volledige decumulatie voor bepaalde toepassingsmoeilijkheden zouden zorgen, heeft op 14 april 2005 vijf omzendbrieven gepubliceerd die de nieuwe regeling en de gevolgen ervan becommentariëren (cf. Omzendbrieven AOIF 14/2005, 15/2005, 16/2005, 18/2005 en 19/2005).

In de onderstaande uiteenzettingen herinneren wij allereerst beknopt aan de fundamentele beginselen die de huwelijksvermogensstelsels regelen, aangezien die een grotere rol spelen vanaf de invoering van het systeem van de volledige decumulatie. Wij zullen vervolgens het begrip 'wettelijke samenwoning' toelichten, aangezien de wettelijk samenwonenden vanaf het aanslagjaar 2005 op het vlak van de personenbelasting voortaan worden gelijkgesteld met de echtgenoten. Verder in deze bijdrage zal de term "echtgenoot" ook staan voor de wettelijk samenwonende.

Na een beknopte beschrijving van de regeling van de gedeeltelijke decumulatie, zoals die van toepassing was tot het aanslagjaar 2004, zullen wij de regeling van de volledige decumulatie onder de loep nemen die van toepassing is vanaf het aanslagjaar 2005 door achtereenvolgens de grote principes en vervolgens enkele bijzondere problemen te onderzoeken.

II. Fundamentele principes inzake huwelijksvermogensstelsels

II.1. Het wettelijke stelsel (artikelen 1398 tot 1450 van het Burgerlijk Wetboek)

2.- Wanneer de echtgenoten geen huwelijkscontract afsluiten is bij ontstentenis daarvan het stelsel van de wettelijke gemeenschap van toepassing. Bij het wettelijke stelsel onderscheidt men drie vermogens: het eigen vermogen van de man, het eigen vermogen van de vrouw en het gemeenschappelijke vermogen van beide echtgenoten.

3.- Krachtens de artikelen 1399 tot 1401 van het Burgerlijk Wetboek moeten met name als "eigen goederen" van elke echtgenoot worden beschouwd:

- door herkomst: de roerende of onroerende goederen en de schuldvorderingen die aan elk van beide echtgenoten toebehoren op de dag van het huwelijk en die welke ieder van hen tijdens het stelsel verkrijgt door schenking, erfenis of testament;
- door de aard ervan of door verbinding: het toebehoren van eigen onroerende goederen of onroerende rechten, het aandeel door een van de echtgenoten verkregen in een goed waarvan hij reeds mede-eigenaar is, de gereedschappen en werktuigen die dienen tot het uitoefenen van het beroep, de rechten (bijvoorbeeld het stemrecht) die voortvloeien uit de hoedanigheid van vennoot die verbonden zijn aan gemeenschappelijke aandelen in vennootschappen waarin alle aandelen op naam zijn, indien die toebedeeld zijn aan of ingeschreven zijn op naam van één echtgenoot alleen, het literaire, artistieke of industriële eigendomsrecht, enz.;
- door wederbelegging: de goederen en rechten die ten gevolge van een zaakvervangende in de plaats treden van eigen goederen, alsook de goederen verkregen uit belegging of wederbelegging.

Maken met name deel uit van de lasten van het eigen vermogen van elk van beide echtgenoten (artikelen 1406 en 1407 van het Burgerlijk Wetboek) de schulden van de echtgenoten die dateren van vóór het huwelijk en de schulden ten laste van erfenissen en giften die hun toe-

vallen tijdens het huwelijk, de schulden die door een van de echtgenoten worden aangegaan in het uitsluitend belang van zijn eigen vermogen, die welke ontstaan uit een persoonlijke of zakelijke zekerheid die door een van de echtgenoten wordt gesteld in een ander belang dan dat van het gemeenschappelijke vermogen alsook de schulden die voortvloeien uit een strafrechtelijke veroordeling of uit een misdrijf of een onrechtmatige daad, begaan door een van de echtgenoten.

4.- Het gemeenschappelijke vermogen van de echtgenoten omvat de inkomsten uit de beroepsbezigheden van elk van de echtgenoten, alle inkomsten of vergoedingen die ze vervangen of aanvullen, evenals de inkomsten uit openbare of particuliere mandaten, de inkomsten van hun eigen goederen, de goederen die werden geschonken of vermaakt aan de twee echtgenoten samen alsmede alle goederen waarvan niet bewezen is dat zij eigen zijn aan een van de echtgenoten (artikel 1405 van het Burgerlijk Wetboek).

Worden beschouwd als deel uitmakend van de lasten van het gemeenschappelijke vermogen van beide echtgenoten (artikel 1408 van het Burgerlijk Wetboek) de schulden die door beide echtgenoten gezamenlijk of hoofdelijk worden aangegaan, de schulden aangegaan door een van de echtgenoten ten behoeve van de huishouding en de opvoeding van de kinderen of in het belang van het gemeenschappelijke vermogen, de schulden ten laste van giften, aan de twee echtgenoten gezamenlijk of aan een van hen gedaan onder beding dat de gegeven of vermaakte goederen gemeenschappelijk zullen zijn, de interesten die een bijzaak vormen van de eigen schulden van een van de echtgenoten, de onderhoudsschulden jegens bloedverwanten in de nederdalende lijn van een van de echtgenoten alsook de schulden waarvan niet bewezen is dat zij aan een van de echtgenoten eigen zijn.

II.2. Het stelsel van de scheiding van goederen (artikelen 1466 tot 1474 van het Burgerlijk Wetboek)

5.- De echtgenoten die een huwelijkscontract afsluiten, kunnen opteren voor het stelsel van de scheiding van goederen. Bij dit contract, dat de financiële onafhankelijkheid van de echtgenoten nog meer garandeert, is er geen gemeenschappelijk vermogen. Elke echtgenoot beschikt over zijn eigen vermogen. Indien zij samen goederen verkrijgen, zijn die de eigendom van de echtgenoten in onverdeeldeheid.

II.3. Ordeningen van het huwelijksvermogensstelsel

6.- Ongeacht voor welk van beide voornoemde huwelijksvermogensstelsels men kiest, de echtgenoten doen er altijd goed aan bijzondere bedingen op te nemen die afwijken van het oorspronkelijke stelsel.

Zo kunnen de echtgenoten overeenkomen dat er tussen hen algehele gemeenschap zal zijn (artikel 1451, lid 1, 2de streepje van het Burgerlijk Wetboek). In dit geval is er in principe maar één enkel vermogen: het gemeenschappelijke vermogen van beide echtgenoten. Het vermogen en de inkomsten van elk van de echtgenoten wordt samengevoegd. Dit soort van huwelijkscontract wordt momenteel nog amper gebruikt aangezien de echtgenoten proberen te voorkomen dat de schuldeisers van de ene hun schuldvorderingen kunnen verhalen op het vermogen van de andere.

De echtgenoten kunnen voorts een beding tot uitbreiding van de gemeenschappelijke baten inlassen (artikelen 1452 tot 1456 van het Burgerlijk Wetboek), een beding van vooruitmaking (artikelen 1457 tot 1460 van het Burgerlijk Wetboek) of een beding dat afwijkt van de regel van de gelijke verdeling van het gemeenschappelijke vermogen (artikelen 1461 tot 1464 van het Burgerlijk Wetboek).

III. De wettelijke samenwoning

7.- Aangezien het begrip "wettelijke samenwoning" evenmin als dat van het "huwelijk" in het W.I.B./92 is gedefinieerd, moet worden verwezen

naar de regels van het gemene recht. Artikel 1475, § 1 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat onder “*wettelijke samenwoning*” de toestand van samenleven moet worden verstaan van twee natuurlijke personen die bij de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeenschappelijke woonplaats een verklaring van wettelijke samenwoning hebben afgelegd. Alle personen die verbonden zijn door verwantschaps-, vriendschaps- of andere banden kunnen dus een dergelijke verklaring afleggen, zonder dat zij daarbij noodzakelijk verbonden zijn door een bijzonder affectief element.

Krachtens artikel 1478, lid 1 van het Burgerlijk Wetboek blijven de vermogens van de wettelijk samenwonenden gescheiden. De goederen en de inkomsten die door hen worden gegenereerd en waarvan geen van beide wettelijk samenwonenden kan bewijzen dat zij hem toebehoren, worden geacht in onverdeeldheid te zijn. Het stelsel waaraan de wettelijk samenwonenden zijn onderworpen, is vergelijkbaar met de scheiding van goederen die bestaat voor de echtparen.

De wettelijke samenwoning houdt op wanneer een van de partijen in het huwelijk treedt of overlijdt, in onderlinge overeenstemming tussen de samenwonenden of door middel van een eenzijdige schriftelijke verklaring vanwege een van de samenwonenden die tegen ontvangstbewijs wordt afgegeven aan de ambtenaar van de burgerlijke stand (*Cf.* artikel 1476, § 2, lid 1 van het Burgerlijk Wetboek).

Artikel 2, 2° van het W.I.B./92, zoals gewijzigd door de wet van 10 augustus 2001 houdende hervorming van de personenbelasting (van toepassing vanaf het aanslagjaar 2005) bepaalt dat de wettelijk samenwonenden worden gelijkgesteld met gehuwden en dat een wettelijk samenwonende wordt gelijkgesteld met een echtgenoot. Alle bepalingen van het W.I.B./92 en met name die welke hierna worden becommentarieerd wat de echtparen en de gehuwden betreft, zijn voortaan ook van toepassing op de wettelijk samenwonenden.

IV. Gemeenschappelijke aanslag

8.- Artikel 126, § 1 van het W.I.B./92, zoals vanaf het aanslagjaar 2005 gewijzigd door de wet van 10 augustus 2001, bepaalt dat in geval van huwelijk of wettelijke samenwoning een gemeenschappelijke aanslag wordt gevestigd ten name van de beide echtgenoten of wettelijk samenwonenden. Er bestaan echter bepaalde afwijkingen van dit principe die worden geregeld door artikel 126, § 2 van het W.I.B./92. Er worden immers afzonderlijke aanslagen gevestigd:

- 1°. voor het jaar van het huwelijk of de verklaring van wettelijke samenwoning;
- 2°. vanaf het jaar na dat waarin de feitelijke scheiding heeft plaatsgevonden, voor zover die scheiding in het belastbare tijdperk niet ongedaan is gemaakt;
- 3°. voor het jaar van de ontbinding van het huwelijk of van de scheiding van tafel en bed of van de beëindiging van de wettelijke samenwoning;
- 4°. wanneer een echtgenoot beroepsinkomsten heeft van meer dan 8.330 EUR (basisbedrag: 6.700 EUR) die bij overeenkomst zijn vrijgesteld en die niet in aanmerking komen voor de berekening van de belasting op zijn andere inkomsten.

Er wordt echter een gemeenschappelijke aanslag gevestigd voor het jaar waarin de wettelijk samenwonenden met elkaar in het huwelijk treden, tenzij de verklaring van wettelijke samenwoning tijdens hetzelfde jaar is afgelegd.

Voor het jaar van de ontbinding van het huwelijk of van de wettelijke samenwoning ten gevolge van een overlijden, worden afzonderlijke aanslagen gevestigd waarbij de langstlevende echtgenoot echter kan opteren voor een gemeenschappelijke aanslag. Wanneer de beide echtgenoten zijn overleden, gebeurt deze keuze door de erfgenamen of de universele erfgenamen of begiftigden.

V. Van cumulatie... naar decumulatie: algemene voorstelling

V.1. Situatie vóór het aanslagjaar 2005 (inkomsten van het jaar 2004)

9.- Tot dusver en sinds het aanslagjaar 1990 werden alle inkomsten van de echtgenoten samengevoegd, behalve de beroepsinkomsten: hoewel de beroepsinkomsten van de echtgenoot die het meest verdiende, werden samengevoegd met de andere inkomstencategorieën van beide echtgenoten, waren de beroepsinkomsten van de echtgenoot die het minst verdiende het voorwerp van een afzonderlijke aanslag (vroeger artikel 126 van het W.I.B./1992). Terwijl de samengevoegde netto-inkomsten waren onderworpen aan een bepaald tarief van de personenbelasting, werden de inkomsten van de echtgenoot die het minst had verdiend van hun kant belast tegen een eigen tarief, waarbij de verminderingen en aftrekken van toepassing waren alsof de kwestieuze inkomsten door een alleenstaande waren ontvangen.

V.2. Situatie vanaf het aanslagjaar 2005 (inkomsten van het jaar 2004)

10.- Hoewel vanaf het aanslagjaar 2005 de echtgenoten en wettelijk samenwonenden nog het voorwerp zullen zijn van een gemeenschappelijke aanslag, zodat zij nog altijd één enkele belastingaangifte zullen moeten invullen, zullen zij elk niet enkel worden belast op hun eigen beroepsinkomsten maar ook op hun eigen onroerende, roerende en diverse inkomsten.

Krachtens het nieuwe artikel 127, 1° van het W.I.B./92 wordt bij de bepaling van het geheel van de netto-inkomsten van elke echtgenoot of wettelijk samenwonende rekening gehouden met:

- het deel van zijn beroepsinkomsten, zoals bepaald na toekenning aan de meewerkende echtgenoot en toerekening van het huwelijksquotiënt (artikelen 86 tot 89 van het W.I.B./92);
- de diverse inkomsten, bedoeld in artikel 90, 1° tot 4° van het W.I.B./92, dat wil zeggen de occasionele winst of baten, prijzen, subsidies, renten en pensioenen aan geleerden, schrijvers of kunstenaars, onderhoudsgelden en achterstallige onderhoudsgelden die hij verwezenlijkt of die hem worden toegekend;
- de andere inkomsten dan de hierboven bedoelde die eigen zijn aan de echtgenoot op grond van het vermogensrecht: het betreft de inkomsten van onroerende goederen, de inkomsten van kapitalen en van roerende goederen alsook de diverse inkomsten, bedoeld in artikel 90, 5° tot 10° van het W.I.B./92 die eigen zijn aan een van beide echtgenoten;
- 50 % van de totaliteit van alle andere inkomsten van de beide belastingplichtigen, dat wil zeggen de gemeenschappelijke onroerende en roerende inkomsten.

VI. Van cumulatie... naar decumulatie: gevolgen van de aangebrachte wijzigingen

VI.1. Beroepsinkomsten

11.- Vanaf het aanslagjaar 2005 zal de belastbare grondslag van elk van beide echtgenoten zijn samengesteld uit de door hen ontvangen inkomsten, waaronder nettoberoepsinkomsten.

Het systeem van het huwelijksquotiënt blijft van toepassing. Opgemerkt dient echter te worden, dat de inkomsten die worden overgedragen op grond van de regel van het huwelijksquotiënt zullen blijven deel uitmaken van dezelfde categorie van beroepsinkomsten (artikel 89, lid 2 van het W.I.B./92 dat van toepassing is vanaf het aanslagjaar 2005). De regel

volgens welke het systeem van het huwelijksquotiënt niet wordt toegepast indien hij leidt tot een belastingverhoging blijft eveneens gelden.

De pensioenen, toelagen en als zodanig geldende renten die aan beide echtgenoten samen worden toegekend, worden vanaf het aanslagjaar 2005 aangemerkt als inkomsten die eigen zijn aan elk van hen, volgens de evenredige rechten waarover zij beschikken. De instelling die borg staat voor de toekenning van de pensioenrechten is voortaan ertoe gehouden het pensioen op die manier te splitsen (cf. nieuw artikel 35 van het W.I.B./92).

VI.2. Inkomsten van onroerende goederen

VI.2.1. Bepaling van het bruto-inkomen

12.- De nieuwe belastingwet ligt in het verlengde van het burgerlijk recht: elke echtgenoot wordt belast op de eigen inkomsten en op de helft van de gemeenschappelijke inkomsten van de echtgenoten.

Indien een van de echtgenoten alleen eigenaar is van een gebouw, zullen de inkomsten van dit gebouw worden aangemerkt, hetzij als eigen inkomsten van die echtgenoot die door de eigenaar moeten worden aangegeven in de veronderstelling dat de echtgenoten gehuwd zijn onder het stelsel van de scheiding van goederen, hetzij als gemeenschappelijke inkomsten van de echtgenoten die door elk van hen naar rata van 50% moeten worden aangegeven indien de echtgenoten gehuwd zijn volgens het wettelijke stelsel (of dat van de algehele gemeenschap).

Indien de echtgenoten samen eigenaar zijn van een bepaald gebouw zullen de inkomsten daarvan onder hen worden verdeeld, waarbij elke echtgenoot ertoe gehouden is naar verhouding het gedeelte van het gebouw aan te geven waarvan hij eigenaar is. Een dergelijke situatie kan zich voordoen wanneer echtgenoten die gehuwd zijn volgens het stelsel van scheiding van goederen samen in onverdeelde een gebouw kopen. Echtgenoten die gehuwd zijn volgens het wettelijke stelsel kunnen eveneens een goed in onverdeelde verwerven.

Daarbij mag artikel 32, lid 2, 3° van het W.I.B./92 niet uit het oog worden verloren. Dit artikel geeft de Administratie de mogelijkheid om de huurprijs, die door een vennootschap wordt betaald aan een van haar bedrijfsleiders die eigenaar is van het door de vennootschap gehuurde gebouw, te herkwalificeren. Enkel het gedeelte van de inkomsten van onroerende goederen dat belastbaar is in hoofde van de bedrijfsleider zal opnieuw kunnen worden gekwalificeerd en niet datgene dat toekomt aan zijn echtgenoot (cf. punt 20, Omzendbrief nr. 18/2005).

VI.2.2. Aftrekken en belastingverminderingen

1° *Aftrekken van de interesten (artikel 14 van het W.I.B./92 en punten 8 tot 10, Omzendbrief nr. 18/2005)*

13.- De interesten van schulden die zijn aangegaan met het oog op de verwerving of het behoud van onroerende goederen zijn aftrekbaar van de inkomsten van onroerende goederen. Vanaf het aanslagjaar 2005 zal elke echtgenoot of wettelijk samenwonende van zijn inkomsten van onroerende goederen de interesten moeten aftrekken die hij tijdens het betrokken belastbare tijdperk zal hebben betaald.

Hoewel de belastingwet de kwestie regelt van de verdeling van de inkomsten van onroerende goederen tussen echtgenoten, brengt zij geen duidelijkheid wat de aftrek betreft van de interesten die verbonden zijn aan schulden die zijn aangegaan met het oog op de verwerving of het behoud van dergelijke gebouwen. Men kan echter concluderen dat wat de aftrek van dergelijke interesten betreft er eveneens zal moeten worden verwezen naar het vermogensrecht.

Wanneer de echtgenoten gehuwd zijn onder het stelsel van de scheiding van goederen zal elke echtgenoot bijgevolg de interesten mogen aftrekken die verbonden zijn aan een persoonlijk door hem aangegeven lening voor een eigen onroerend goed. Krachtens de regels van het vermogensrecht zullen, wanneer de echtgenoten gehuwd zijn onder het stelsel van de gemeenschap, de interesten van de schulden, ongeacht of die eigen dan wel gemeenschappelijk zijn, worden beschouwd als gemeenschappelijke schulden. Bijgevolg zullen die in helften moeten worden verdeeld tussen de beide echtgenoten.

Wegens de invoering van de regels betreffende de decumulatie werd artikel 14 van het W.I.B./92 derwijze aangevuld dat wanneer de interesten die door een echtgenoot kunnen worden afgetrokken meer bedragen dan zijn belastbare inkomsten van onroerende goederen, hij het saldo ervan kan overdragen aan zijn echtgenoot (nieuw artikel 14, lid 4 van het W.I.B./92). De echtgenoten zullen dus niet worden benadeeld in vergelijking met de regels die van toepassing waren vóór het aanslagjaar 2005, waaruit voortvloeide dat alle interesten mochten worden afgetrokken van het geheel van de inkomsten van onroerende goederen van het echtpaar.

2° *Woningaftrek (artikel 16 van het W.I.B./92¹ en punten 11 tot 14, Omzendbrief nr. 18/2005)²*

14.- De woningaftrek blijft van toepassing. Hij bestaat in een belastingverlaging van 4.801 EUR (basisbedrag gelijk aan 3.000 EUR) waarmee het kadastraal inkomen van de woning van de belastingplichtige wordt verminderd.

De invoering van de regel van de volledige decumulatie heeft als nieuwigheid dat elke echtgenoot of wettelijk samenwonende deze aftrek zal kunnen genieten.

Wanneer de belastingplichtige meerdere woningen betreft (bijvoorbeeld wanneer een belastingplichtige twee belendende woningen bewoont) zal een enkele woning moeten worden aangewezen met het oog op de toekenning van deze belastingverlaging.

De initiële belastingverlaging wordt verhoogd met 340 EUR (basisbedrag gelijk aan 250 EUR) per persoon ten laste. Er is echter voorzien dat wanneer de woning gemeenschappelijk eigendom is van de echtgenoten, deze verhoging tussen hen moet worden verdeeld volgens hun aandeel in het kadastraal inkomen van de woning.

Wanneer de belastingverlaging waarop een belastingplichtige recht heeft groter is dan zijn aandeel in het kadastraal inkomen van de woning, wordt ook hier het saldo overdragen aan de andere echtgenoot (artikel 16, § 6 van het W.I.B./92, ingelast door de wet van 10 augustus 2001) teneinde de negatieve gevolgen weg te werken die de decumulatie zou kunnen meebrengen.

Opgemerkt dient te worden, dat de toepassing van de nieuwe regels in bepaalde gevallen zal leiden tot een verhoging van de aanslag op de inkomsten van onroerende goederen van het gezin (voor een voorbeeld van deze situatie, cf. Fiskoloog 2005, nr. 946, blz. 5).

3° *Bijkomende interestaftrek (artikelen 104, 9°, 115 en 116 van het W.I.B./92 en punten 15 tot 18, Omzendbrief nr. 18/2005).*

15.- Een belastingplichtige die de bijkomende interestaftrek wenst te genieten, moet eigenaar zijn van de woning. Met de invoering van de regels betreffende de decumulatie zal deze voorwaarde moeten worden beoordeeld in hoofde van elk van de echtgenoten. Bijgevolg zal een belastingplichtige kunnen worden belast op de helft van de inkomsten waarvan zijn echtgenoot alleen eigenaar is wanneer zij gehuwd zijn onder het wettelijke stelsel, maar zich het genot ontzegd kunnen zien van de bijkomende interestaftrek.

1 Het betreft artikel 16 van het W.I.B./92, zoals het van toepassing is voor het aanslagjaar 2005.

2 Er mag niet uit het oog worden verloren dat wat de leningen betreft die vanaf 1 januari 2005 zijn afgesloten met het oog op de verkrijging of het behoud van een enige eigen woning en de levensverzekeringscontracten die uitsluitend dienen voor de wedersamenstelling of tot dekking van dergelijke hypothecaire leningen de belastingplichtige die de voorwaarden vervult, gesteld door het nieuwe artikel 12, § 3 van het W.I.B./92, ingevoerd door artikel 387 van de programmawet van 27 december 2004, een stelsel van vrijstelling van de personenbelasting zal kunnen genieten voor het kadastraal inkomen van de eigen woning. Dit stelsel zal dat van de woningaftrek vervangen, van de gewone of bijkomende interest en van de belastingvermindering wegens het bouwsparen of het langetermijnsparen.

Opdat een belastingplichtige deze aftrek kan genieten, moet de kwestieuze woning bovendien zijn enige eigendom zijn. Ook hier zal deze voorwaarde onderzocht worden bij elk van de echtgenoten afzonderlijk.

Wanneer de hypothecaire lening betrekking heeft op werken inzake de volledige of gedeeltelijke renovatie bepaalt artikel 15, lid 1, 2°, c) van het W.I.B./92 dat de aftrek maar wordt toegekend indien de totale kosten ervan, inclusief BTW, ten minste 24.120 EUR bedraagt (basisbedrag gelijk aan 19.800 EUR). De Administratie stipt aan dat deze voorwaarde "per woning" kan worden beoordeeld.

Er is voorzien dat enkel de interesten die betrekking hebben op een eerste schijf van de aangeane lening aftrekbaar zijn. Ook hier wordt het plafond toegepast "per woning".

Wanneer beide echtgenoten voor dezelfde woning recht hebben op de bijkomende interestaftrek kunnen zij het totale bedrag van de interesten tussen hen verdelen, ongeacht of de lening door de echtgenoten gezamenlijk werd aangeaan dan wel enkel door één van hen.

Wanneer de echtgenoten elk de bijkomende interestaftrek kunnen genieten voor een verschillende woning moet elk van hen de interesten vermelden die in eigen hoofde voor dit soort van aftrek in aanmerking komen.

4° Verhoogde vermindering voor het bouwsparen (artikelen 145/17 en v. W.I.B./92 en Omzendbrief nr. 19/2005).

16.- De premies van een individuele levensverzekering en de kapitaalaflossingen van een hypothecaire lening die is aangeaan met het oog op de bouw, de verwerving of de verbouwing van een woning in België geven in principe recht op een belastingvermindering, die wordt berekend tegen het hoogste aanslagtarief dat op de belastingplichtige wordt toegepast. Opdat een belastingplichtige deze aftrek kan genieten, moet het gebouw de enige woning zijn die hij bezit. Vanaf het aanslagjaar 2005 zal deze voorwaarde voor elke echtgenoot afzonderlijk worden beoordeeld, ongeacht de datum waarop het levensverzekeringscontract of de hypothecaire lening werd afgesloten³.

De premies van een individuele levensverzekering kunnen maar aanleiding geven tot een verhoogde aftrek indien zij betrekking hebben op een eerste schijf van het initiële bedrag dat door de lening wordt verzekerd. Het bedrag wordt geïndexeerd en schommelt volgens het aantal kinderen ten laste. De Administratie is van oordeel dat dit plafond moet worden berekend per woning. De echtgenoten kunnen echter het derwijze op de verzekerde kapitalen verkregen bedrag tussen hen verdelen in de door hen gewenste verhouding. Het gedeelte van het plafondbedrag dat in hoofde van elk van beide echtgenoten in aanmerking moet worden genomen, mag echter niet groter zijn dan het kapitaal dat op zijn hoofd is verzekerd.

Wat de aflossingen van hypothecaire leningen betreft die hoofdelijk en ondeelbaar door twee echtgenoten zijn aangeaan om een woning te bouwen, te verwerven of te verbouwen waarvan zij beiden eigenaar zijn, kunnen die in hunnen hoofde in aanmerking worden genomen volgens de verdeelwijze die door de betrokkenen is bepaald, op voorwaarde dat de echtgenoten beiden recht hebben op de vermindering voor bouwsparen of op de vermindering voor langetermijnsparen.

Wanneer de echtgenoten hoofdelijk en ondeelbaar een hypothecaire lening hebben aangeaan voor een woning die op het ogenblik van de

afsluiting van de lening de enige woning was die één van beide echtgenoten bezat, (maar niet van de andere) moeten de kapitaalaflossingen onder de echtgenoten worden verdeeld volgens hun aandeel in de eigendom van de woning. In dit opzicht wordt een woning die deel uitmaakt van het gemeenschappelijke vermogen van twee echtgenoten die gehuwd zijn volgens het wettelijke stelsel beschouwd als voor de helft toebehorend aan elk van beide echtgenoten⁴.

5° Vermindering, toegekend voor energiebesparende uitgaven (artikel 145/24 van het W.I.B./92 en punt 3, Omzendbrief nr. 16/2005).

17.- Een belastingplichtige die in zijn woning uitgaven doet met het oog op een rationeler energiegebruik kan een belastingvermindering genieten van 15 of 40% volgens de aard van de gedane uitgave, maar waarvan het geïndexeerde maximumbedrag is bepaald op 610 EUR per woning en per belastbaar tijdperk. De belastingvermindering moet worden verdeeld onder de eigenaars volgens hun aandeel in de eigendom en tussen de echtgenoten naar verhouding van hun aandeel in het kadastraal inkomen van de woning waarin de werken worden uitgevoerd.

6° Vermindering voor de uitgaven voor de vernieuwing van woningen gelegen in een zone voor positief grootstedelijk beleid (artikel 145/25 van het W.I.B./92 en punt 4, Omzendbrief nr. 16/2005)

18.- De belastingvermindering die kan worden aangevraagd door een belastingplichtige die bepaalde uitgaven doet met het oog op de renovatie van een woning die gelegen is in een zone voor positief grootstedelijk beleid, is gelijk aan 15% van de werkelijk uitgevoerde werken. Het geïndexeerde bedrag ervan kan echter niet groter zijn dan 610 EUR per woning en per belastbaar tijdperk. De belastingvermindering moet worden verdeeld onder de eigenaars volgens hun aandeel in de eigendom en tussen de echtgenoten naar verhouding van hun aandeel in het kadastraal inkomen van de woning waarin de werken worden uitgevoerd.

VI.3. Inkomsten van roerende goederen

19.- Vanaf het aanslagjaar 2005 wordt elke echtgenoot belast op zijn eigen inkomsten van roerende goederen alsmede op de helft van de gemeenschappelijke inkomsten van roerende goederen.

De totale of gedeeltelijke vrijstellingen zoals die voortvloeien uit artikel 21 van het W.I.B./92 zijn voortaan van toepassing per echtgenoot en niet langer per echtpaar zoals dat voordien het geval was.

VI.4. Diverse inkomsten

20.- Uit artikel 127 van het W.I.B./92 zoals dat vanaf het aanslagjaar 2005 van toepassing is, blijkt dat bij het bepalen van de netto-inkomsten van elke belastingplichtige rekening zal worden gehouden met de diverse inkomsten, bedoeld in artikel 90, 1° tot 4° van het W.I.B./92. De andere diverse inkomsten, bedoeld in artikel 90, 5° tot 10° van het W.I.B./92 die door een van beide echtgenoten worden geïnd, zullen tussen hen worden verdeeld op grond van de regels van het vermogensrecht en de inkomsten die aan de beide echtgenoten worden toegekend, zullen onder hen met helften worden verdeeld. Wij verwijzen naar deze bepalingen die geen bijzondere commentaar vereisen.

3 Wat de vóór 1 januari 1993 gesloten hypothecaire leningen betreft, moet het opdat de belastingplichtige de verhoogde vermindering voor het bouwsparen kan genieten niet gaan om zijn "enige" woning maar wel degelijk om zijn "eigen" woning. Ook hier moet deze voorwaarde vanaf het aanslagjaar 2005 voor elke echtgenoot afzonderlijk worden nagegaan, cf. punt 25, Omzendbrief nr. 19/2005.

4 Wat de vóór 1 januari 1993 gesloten hypothecaire leningen betreft, zal een belastingplichtige de verhoogde vermindering voor het bouwsparen kunnen genieten, niet op voorwaarde dat het zijn "enige" woning betreft, maar wel degelijk indien de kwestieuze woning als zijn "eigen" woning kan worden beschouwd. Ook hier zal vanaf het aanslagjaar 2005 het eigen karakter van deze woning voor elke echtgenoot afzonderlijk moeten worden beoordeeld, cf. punt 36, Omzendbrief nr. 19/2005.

De volledige decumulatie van de inkomsten van de echtgenoten (vervolg)

Het feit dat de diverse inkomsten worden aangemerkt als eigen of gemeenschappelijke inkomsten en de toepassing van de regel van de decumulatie op dit soort van inkomsten zullen maar een heel geringe weerslag hebben. De diverse inkomsten worden immers doorgaans belast tegen een afzonderlijk tarief dat niet wordt beïnvloed door het tarief dat van toepassing is op de andere inkomsten van de belastingplichtige.

VI.5. Andere aftrekken en belastingverminderingen

21.- Wat de andere aftrekbare uitgaven betreft (cf. Omzendbrief nr. 14/2005) stipt de Administratie aan dat de voorwaarden waaronder de belastingplichtigen die kunnen genieten en de grenzen ervan, in principe voor elke echtgenoot afzonderlijk zullen moeten worden beoordeeld (cf. punt 3.2, Omzendbrief nr. 14/2005). Het betreft onder meer de onderhoudsgelden, giften, uitgaven voor kinderoppas enz.

Wat de aftrekken betreft die verbonden zijn aan de giften heeft de Administratie als algemene regel aanvaard dat de ondergrens moet worden beoordeeld per echtpaar en de bovengrens per echtgenoot (cf., punt 6, Omzendbrief nr. 14/2005).

22.- De PWA-cheques en de dienstencheques geven aanleiding tot een belastingvermindering (artikel 145/21 van het W.I.B./92 en punt 2, Omzendbrief nr. 16/2005). Deze twee soorten van uitgaven mogen samen niet meer bedragen dan 2.200 EUR. Vanaf het aanslagjaar 2005 zal dit bedrag worden beoordeeld per echtgenoot. Elke echtgenoot zal dus rekening moeten houden met de op zijn naam uitgegeven cheques, ongeacht de som die toebehoort aan een van beide echtgenoten en waarmee de cheques betaald werden.

VI.6. Voorafbetalingen (cf. Fiskoloog 2005, nr.° 977, blz. 1 tot 3)

23.- Ten gevolge van de invoering van de regels betreffende de decumulatie van de inkomsten vanaf het aanslagjaar 2005 zal elke echtgenoot zelf de voorafbetalingen moeten doen betreffende de belasting die zijn eigen inkomsten bezwaart. Dit geldt zowel voor de stortingen die moeten gebeuren om een belastingverhoging te voorkomen als voor die welke worden gedaan om een bonificatie te verkrijgen.

Op deze regeling zijn echter twee uitzonderingen: die van het huwelijksquotiënt en die van de toekenning van een meewerkinkomen aan de meewerkende echtgenoot. In het eerste geval wordt een gedeelte van de beroepsinkomsten van een van beide echtgenoten toegerekend aan de andere echtgenoot. Voor de betaling van de voorafbetalingen worden deze inkomsten echter beschouwd als eigen aan de echtgenoot die ze toekent. Het is dus aan hem om de voorafbetalingen te doen. Wat de toekenning ten bate van de meewerkende echtgenoot betreft zal, hoewel in principe elke echtgenoot ertoe gehouden is om zelf zijn eigen voorafbetalingen te doen, ingeval de meewerkende echtgenoot meer heeft gestort dat hij moest om zijn eigen belasting te dekken het overschot worden overgedragen naar de meewerkende echtgenoot (artikel 157, paragraaf 2 van het W.I.B./92).

24.- Door de programmawet van 24 december 2002 (artikel 33 van het W.I.B./92) werd een regeling ingevoerd die bestaat in de toekenning van bezoldigingen aan de meewerkende echtgenoot. De meewerkende echtgenoot die dergelijke bezoldigingen ontvangt, zal ertoe gehouden zijn zelf voorafbetalingen te doen. Het eventueel gestorte overschot zal niet kunnen worden overgedragen naar de andere echtgenoot.

Tijdens een overgangsperiode konden de belastingplichtigen op vrijwillige basis opteren voor deze bezoldigingsregeling. Na afloop van deze periode, die eindigde op 30 juni 2005, zullen alle meewerkende echtgenoten die geen volwaardig zelfstandigenstatuut genieten wegens een andere beroepsactiviteit die zij zouden uitoefenen en die niet vrijwillig zouden hebben geopteerd voor het maxi-statuut (volledig sociaal statuut) voortaan worden onderworpen aan de regeling van de bezoldigingen van de meewerkende echtgenoot en bijgevolg ertoe gehouden zijn zelf de vereiste voorafbetalingen te doen.

25.- De vermeerdering van de belasting ingeval geen of ontoereikende voorafbetalingen zijn gedaan of de bonificatie voor voorafbetaling van de belasting zullen worden berekend per "echtgenoot" op basis van zijn of haar eigen inkomsten en rekening houdend met de voorafbetalingen die hij of zij zelf heeft gedaan, met uitzondering van het geval van de meewerkende echtgenoot (cf. onder meer perscommuniqué van de FOD Financiën van 21 september 2004 betreffende de belastinghervorming, de individualisering van de belasting en de verdeling van de voorafbetalingen tussen echtgenoten).

VII. Besluit

26.- Hoewel de nieuwe regels betreffende de volledige decumulatie van de inkomsten de personenbelasting zullen doen evolueren naar een belasting die het neutraliteitsbeginsel inzake de levenskeuze van elk een nog meer eerbiedigt, valt toch te verwachten dat de toepassing ervan aanleiding zal geven tot bepaalde moeilijkheden.

Om de optimale situatie te bepalen, zal de belastingplichtige en/of zijn consulent bepaalde, soms heel ingewikkelde berekeningen moeten maken. De fiscale vereenvoudiging is nog niet voor morgen...

Adeline RÖMER,
Advocate aan de Balie van Luik, Elegis

Seminaries

01/09/2005	Elewijt-Zemst	Boekhoudwetgeving: beginselen. Jef DILLEN, accountant-belastingconsulent.	MAB Tel : 015/62.31.10 - Fax : 015/62.18.48
06/09/2005	Roeselare	Van eenmanszaak naar vennootschap Wim VANDENBERGHE, Advocaat aan de Balie te Gent	FISCAAL FORUM Tel : 056/21.49.77 - Fax : 056/20.52.00
08/09/2005	Antwerpen	Pensioenvoorziening voor bedrijfsleiders en zelfstandigen Koen VAN DUYSE, Adv. Tiberghien Adv	KVABB Tel : 09.231 2101 - Fax : 09.231 2120
08/09/2005	Elewijt-Zemst	Boekhoudwetgeving: beginselen. Jef DILLEN, accountant-belastingconsulent.	MAB Tel : 015/62.31.10 - Fax : 015/62.18.48
12/09/2005	Roeselare	Verworpen uitgaven en beroepskosten Johan BROCK, FOD Financiën	KVABB Tel : 09.231 2101 - Fax : 09.231 2120
13/09/2005	Lummen	BTW en DOUANE Lieve LOMBAERT, Lic. TEW	KVABB Tel : 09.231 2101 - Fax : 09.231 2120
15/09/2005	Elewijt-Zemst	Boekhoudwetgeving: beginselen. Jef DILLEN, accountant-belastingconsulent.	MAB Tel : 015/62.31.10 - Fax : 015/62.18.48
17/09/2005	Gent	Vennootschapsrecht / boekhoudrecht Albert BAUWENS, bedrijfsrevisor en accountant, lid V.A.B.F.	VABF VZW Tel : 09/377 87 88 - Fax : 09/378 06 67
22/09/2005	Elewijt-Zemst	Boekhoudwetgeving: beginselen. Jef DILLEN, accountant-belastingconsulent.	MAB Tel : 015/62.31.10 - Fax : 015/62.18.48

Contact

Voortaan zal de rubriek "contact" niet langer opgenomen worden in Pacioli maar integraal overgenomen worden op onze website (rubriek "de boekhouder", door klikken "BIBF Contact") Zo wordt uw bericht door nog meer personen gelezen!

U kan hier via een eenvoudig elektronisch invulformulier uw aankondiging plaatsen wanneer U een zelfstandige medewerker of partner zoekt, uw kantoor wenst over te laten of indien U een kantoor wenst over te nemen

Via het invullen van een modelformulier zal uw aankondiging automatisch op onze website worden gepubliceerd. Behoudens tegenbericht van U (verzoek tot annulatie of verlenging) blijft uw aankondiging dan gedurende 2 maanden op onze website beschikbaar voor alle bezoekers.

Contact :

- Erkende boekhouder-fiscalist gevestigd in Oost-Vlaanderen zoekt voor een nog op te richten associatie van erkende boekhouders-fiscalisten boekhoudportefeuille, overname dossiers, werk in onderaanneming samenwerkingsverbanden met kantoren die een lange termijn visie hebben. Tel. : 0476/40.36.97.
- Middelgroot kantoor van boekhouders en fiscalisten, gesitueerd in de regio's Deurne en Mechelen zoekt ervaren boekhouder voor de verdere uitbouw van het kantoor. Ruime toekomstmogelijkheden. Mailadres : pact@skynet.be. Tel. : 0475/25.34.58.
- Over te nemen klantenportefeuille omzet 110.000,00 €. Voornamelijk regio Antwerpen – Gent. Klanten voor 70% in de socio-culturele sector – V.Z.W's. Tel. : 015/31.77.02.